

Helseatlas for psykisk helsevern for barn og unge

Oddne Skrede
Seniorrådgjevar

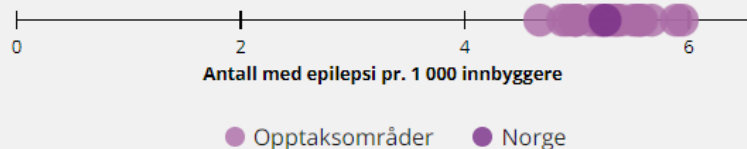
Helseatlas er utarbeidd av Helse Førde HF ved Oddne Skrede, Jagrati Jani-Bølstad, Haji Kedir Bedane, Sweta Tiwari og Knut Ivar Osvoll

Kva er eit helseatlas?

- Likeverdige helsetenester – tilpassa behov
- Ei nasjonal teneste som skal setje lys på og analysere forbruk og variasjon av helsetenester
 - Kor stor er ev. variasjonen mellom ulike delar av landet, og er den urettvis (dvs. ikkje i samsvar med pasientane sine behov)
- Innsikt om variasjon skal nyttast i forbetningsarbeid i spesialisthelsetenesta
- Målgrupper:
 - leiarar og sjukehuseigar, helsepersonell, brukarar, offentlegheita, forskarar
- Oppdrag frå HOD til Helse Vest RHF og Helse Nord RHF
 - Helse Førde og Senter for klinisk dokumentasjon og evaluering

Pasienter med epilepsi

For pasientutvalget sett under ett finner vi svært lite geografisk variasjon i antall personer med epilepsi pr. 1 000 innbyggere. Variasjonen var større for barn og eldre. Andelen pasienter som kun hadde kontakter i allmennlegetjenesten varierte betydelig mellom opptaksområdene.

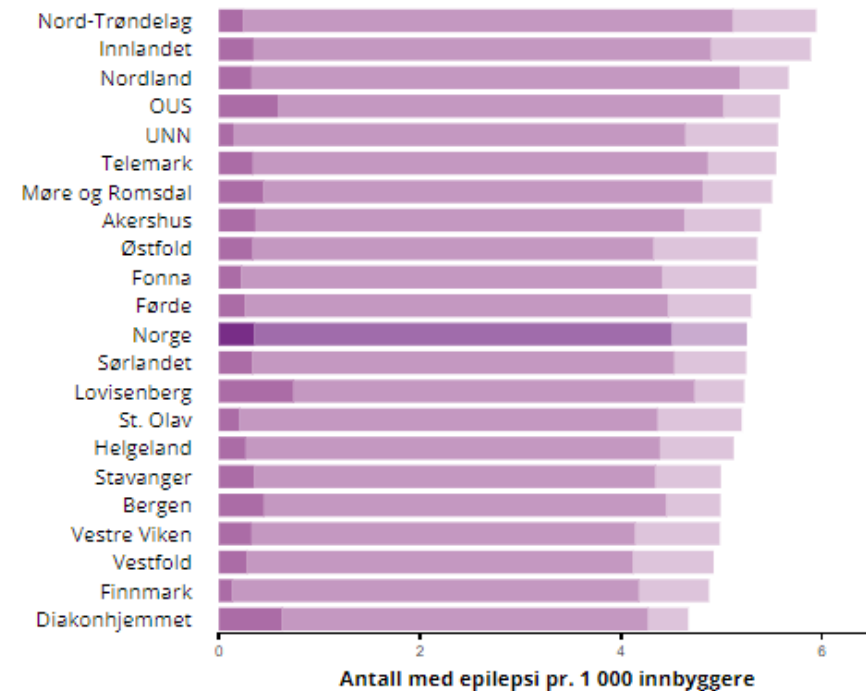
Antall med epilepsi pr. 1 000 innbyggere

[Utvalg](#)

Antall med epilepsi pr. 1 000 innbyggere

Opptaksområder Norge

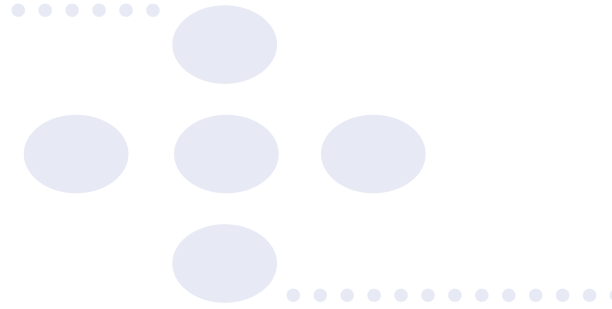
Opptaksområder

☒ Kun spes.helsetj. ☒ Allmennlege og spes.helsetj.
☒ Kun allmennlegetj.

[Utvalg](#)

Forsking i helseatlas

- Typiske forskingsspørsmål knytt til:
 - Forklare og forstå variasjon
 - Konsekvensar av variasjon
 - Metode /statistikk
 - Implementering av kunnskap
- Wennberg International Collaborative

Variasjon

Variasjon kan vere

- ønska;
 - ulik demografi?
 - ulik sjukelegheit?
 - ulik sosioøkonomi?
 - ulik organisering?
- uønska

Helseatlas for psykisk helsevern for barn og unge

Datakjelde

Helseatlas for psykisk helsevern for barn og unge bygger på opplysingar frå Norsk Pasientregister (NPR) og Kommunalt pasient- og brukarregister (KPR) for perioden 2019 til 2023. Opplysingane er utleverte av Folkehelseinstituttet.

Opplysingane frå KPR omfattar konsultasjonar hos fastlege og legevakt. Andre analysar byggjer på opplysingar frå NPR.

Tal innbyggjarar er henta frå Statistisk Sentralbyrå (SSB).

Fråskriving

Helse Førde er aleine ansvarleg for tolking og presentasjon av data som er utleverte. NPR og KPR har ikkje ansvar for analysar er tolkingar som er baserte på data dei har levert ut.

Metode

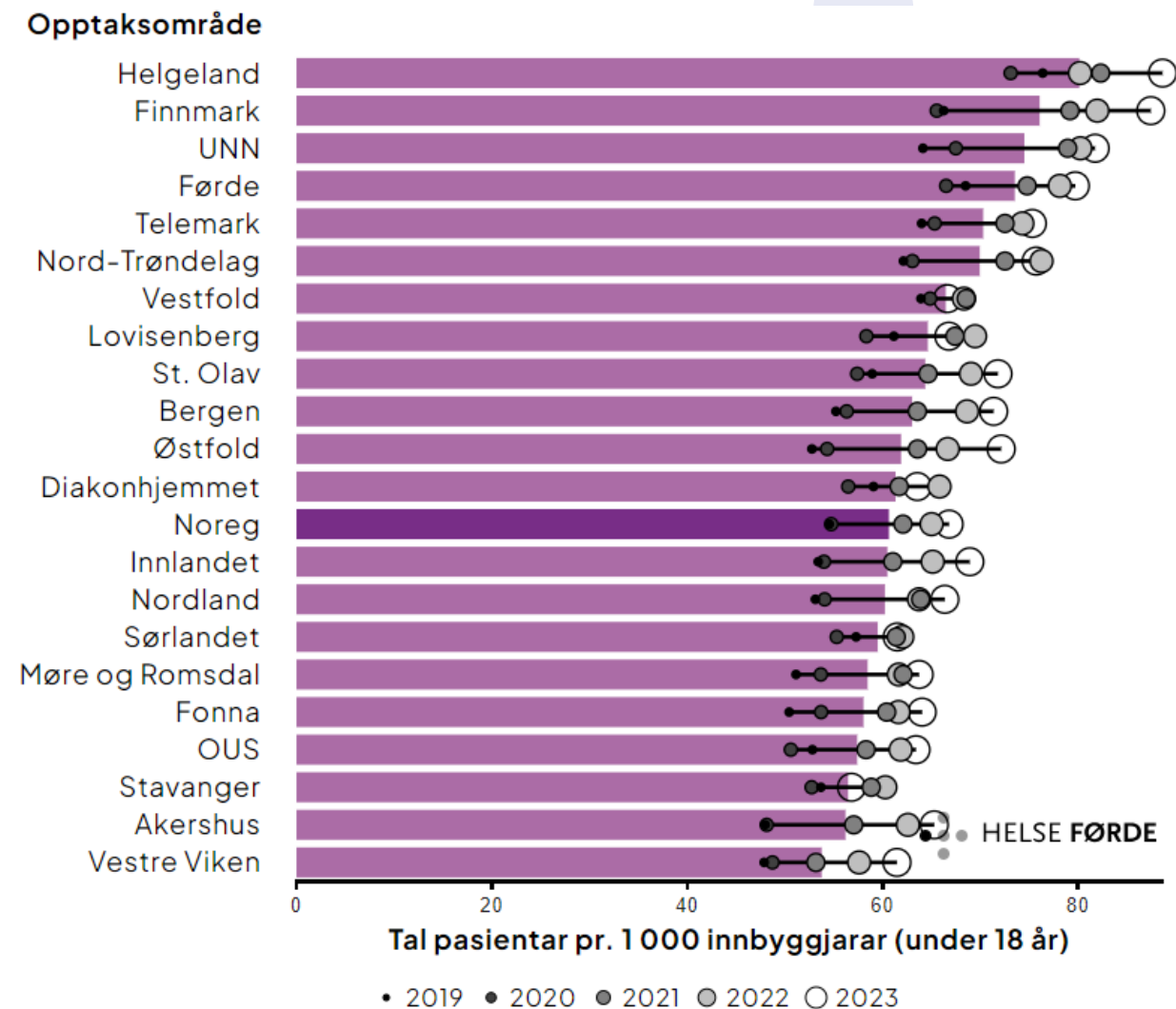
- Pasientar er inkludert dersom dei er registrerte med aktuelle F-kodar i ICD-10
 - i akse 1 (akse 2 for spes. utviklingsforstyrning), alle tilstandskodenummer, i psykisk helsevern for barn og unge
 - som hovudtilstand på opphald i TSB, somatikk, rehabilitering og hos avtalespesialistar

Metode

- Polikliniske kontakter er definert som kontakter der pasienten blei skriven inn og ut same dato (inkluderer både polikliniske konsultasjonar og dagbehandling). Raten inkluderer både direkte og indirekte kontakter.
- Kontaktdag: Dersom pasienten har fleire kontakter same dagen, vert desse berre telt ein gong
- Døgnopphald: Opphald med minst eitt døgn

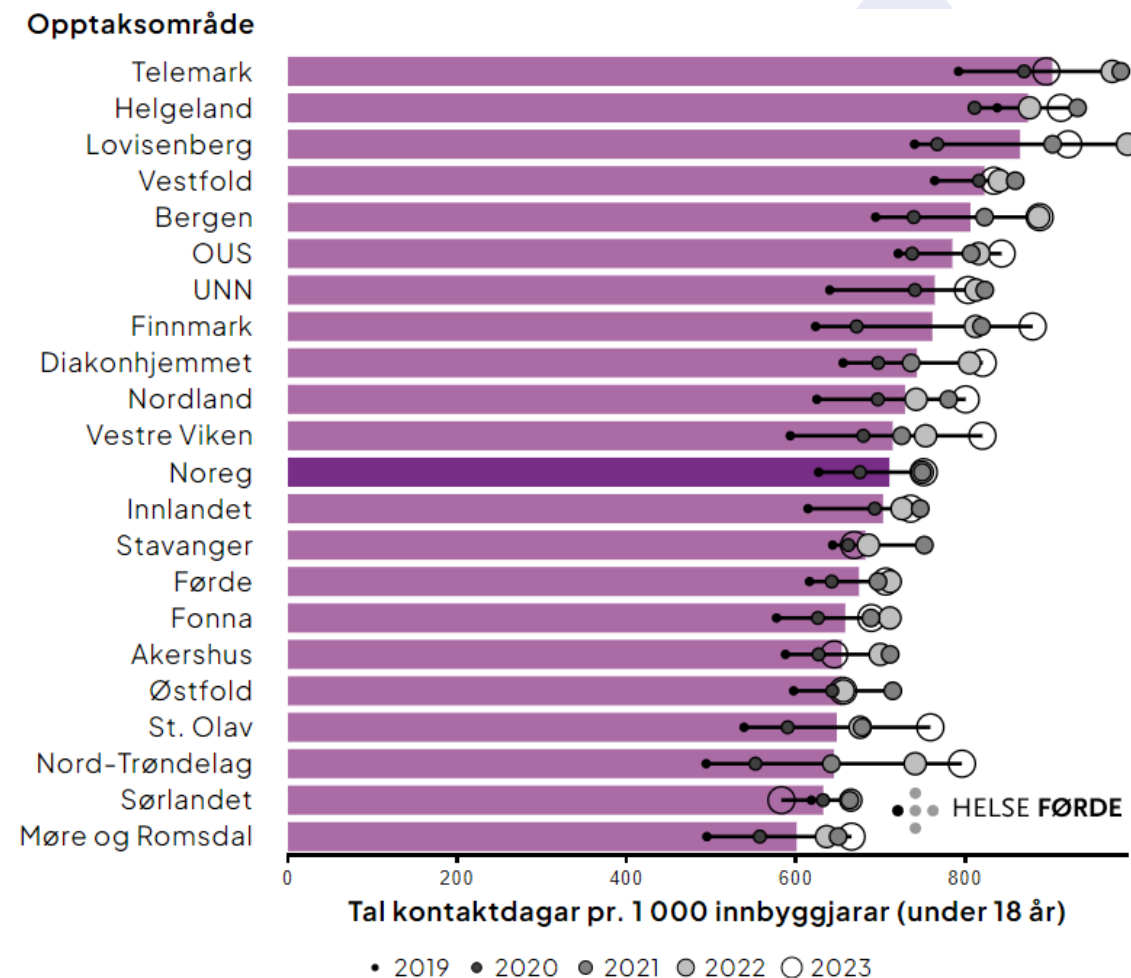
Pasientar i poliklinisk behandling

- 68 000 pasientar årleg
- Den geografiske variasjonen overordna i poliklinisk behandling er liten, men auken i femårsperioden er markant

Kontaktdagar i poliklinisk behandling

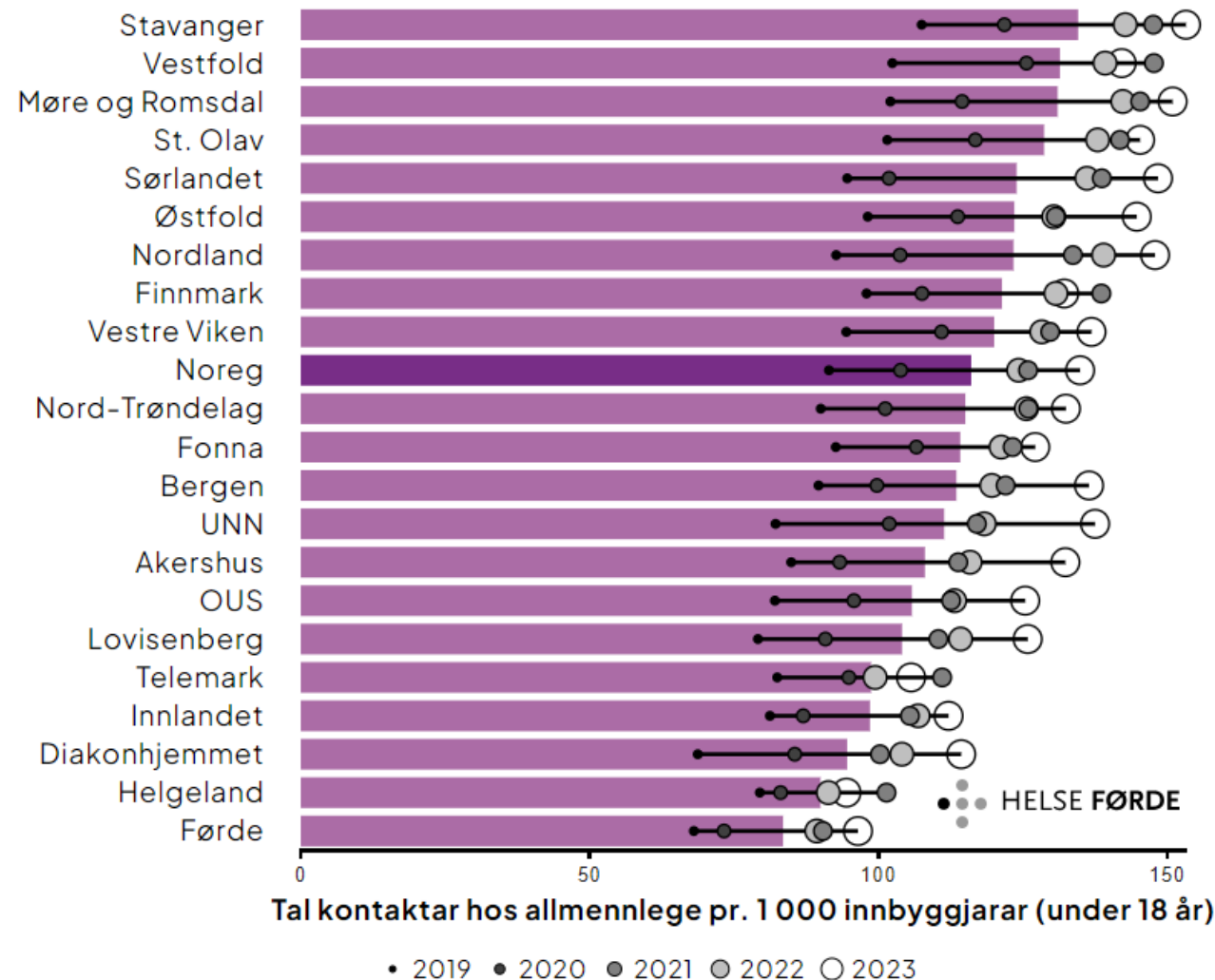
- Den geografiske variasjonen i rate for kontaktdagar er låg, men auken er markant over femårsperioden
- Kvar pasient har i gjennomsnitt 11,7 kontaktdagar kvart år

Tilvising og oppfølging hos allmennlege

- Kontakt hos fastlege/legevakt for psykiske symptom, plager og diagnoser
- Det er liten geografisk variasjon i tilvising og oppfølging hjå allmennlege, men det har vore ein stor auke i konsultasjonar i perioden 2019-2023

Opptaksområde

Forløpsintensitet

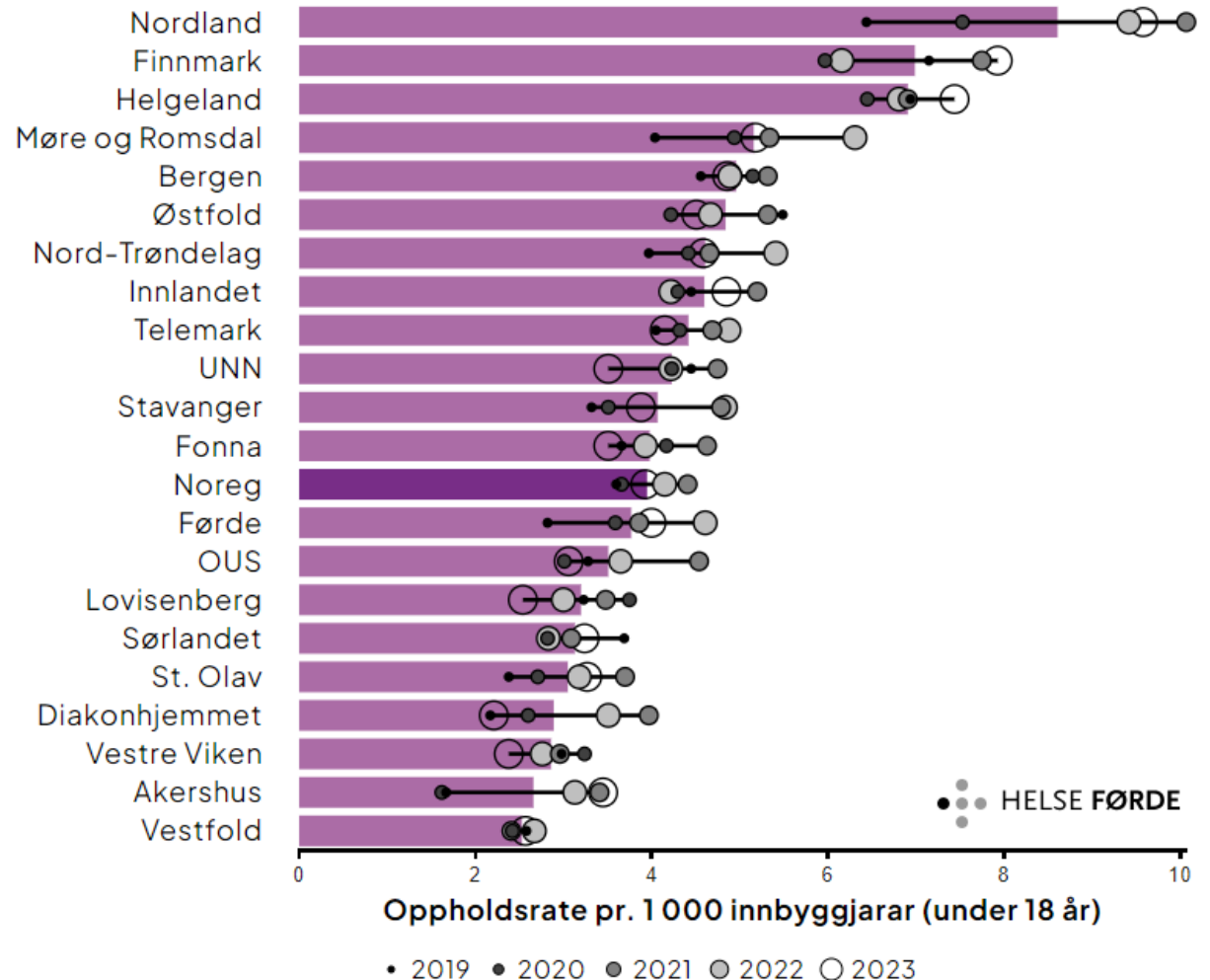
- Det er store forskjellar i ventetider for behandling for angst, depresjon og eteforstyrningar
- Opptaksområda med lange ventetider, er ikkje nødvendigvis dei med låg intensitet når behandlinga kjem i gang

Kontakt	1				2				3				4				5			
Opptaksområde	2019	2020	2021	2022	2019	2020	2021	2022	2019	2020	2021	2022	2019	2020	2021	2022	2019	2020	2021	2022
St. Olavs	77	47	71	53	10	10	11	11	8	7	8	9	7	7	7	8	7	7	7	8
Nordland	55	45	54	53	8	7	7	7	7	7	7	7	6	7	7	7	7	7	7	7
Finnmark	49	43	51	56	11	9	10	12	8	7	9	12	8	8	8	10	8	8	8	8
Lovisenberg	53	50	47	49	8	7	7	8	7	7	8	7	7	7	7	7	8	7	7	8
Nord-Trøndelag	42	54	53	50	13	14	16	14	7	8	10	9	8	7	8	8	8	7	8	8
Innlandet	46	42	50	60	8	7	8	12	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
OUS	56	44	49	43	6	7	7	7	7	7	7	7	7	6	6	7	7	6	7	6
Møre og Romsdal	40	35	46	65	9	9	10	9	8	7	8	8	9	8	8	8	7	8	8	8
Østfold	45	43	44	43	7	8	9	9	7	7	7	7	7	7	7	8	7	7	8	8
Stavanger	35	34	46	51	7	8	8	9	7	7	7	7	7	7	7	7	6	7	6	7
Vestre Viken	41	39	43	43	8	7	8	8	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
Ahus	43	40	40	41	7	7	7	9	6	7	7	7	6	7	7	8	7	7	7	7
Fonna	34	28	49	50	7	7	8	8	7	7	8	8	8	7	7	9	11	8	7	9
Helgeland	39	37	36	44	8	7	8	11	7	7	7	8	7	7	7	7	8	7	7	7
Telemark	31	35	37	50	8	7	7	7	7	7	6	7	7	7	7	7	7	7	7	7
Diakonhjemmet	33	33	37	41	8	8	8	7	7	7	7	7	8	7	7	7	7	7	7	7
Førde	35	31	38	38	9	9	9	9	8	8	8	8	9	7	11	9	10	9	10	10
UNN	37	33	28	29	14	13	14	14	9	8	8	7	7	8	8	8	8	8	8	7
Bergen	29	28	35	34	9	8	11	12	7	7	8	7	8	7	7	7	7	7	8	8
Sørlandet	27	28	29	35	7	7	8	8	7	6	7	7	7	6	7	7	7	7	7	8
Vestfold	27	19	26	28	9	8	9	8	8	7	8	7	7	7	7	7	7	7	7	7

Døgnbehandling

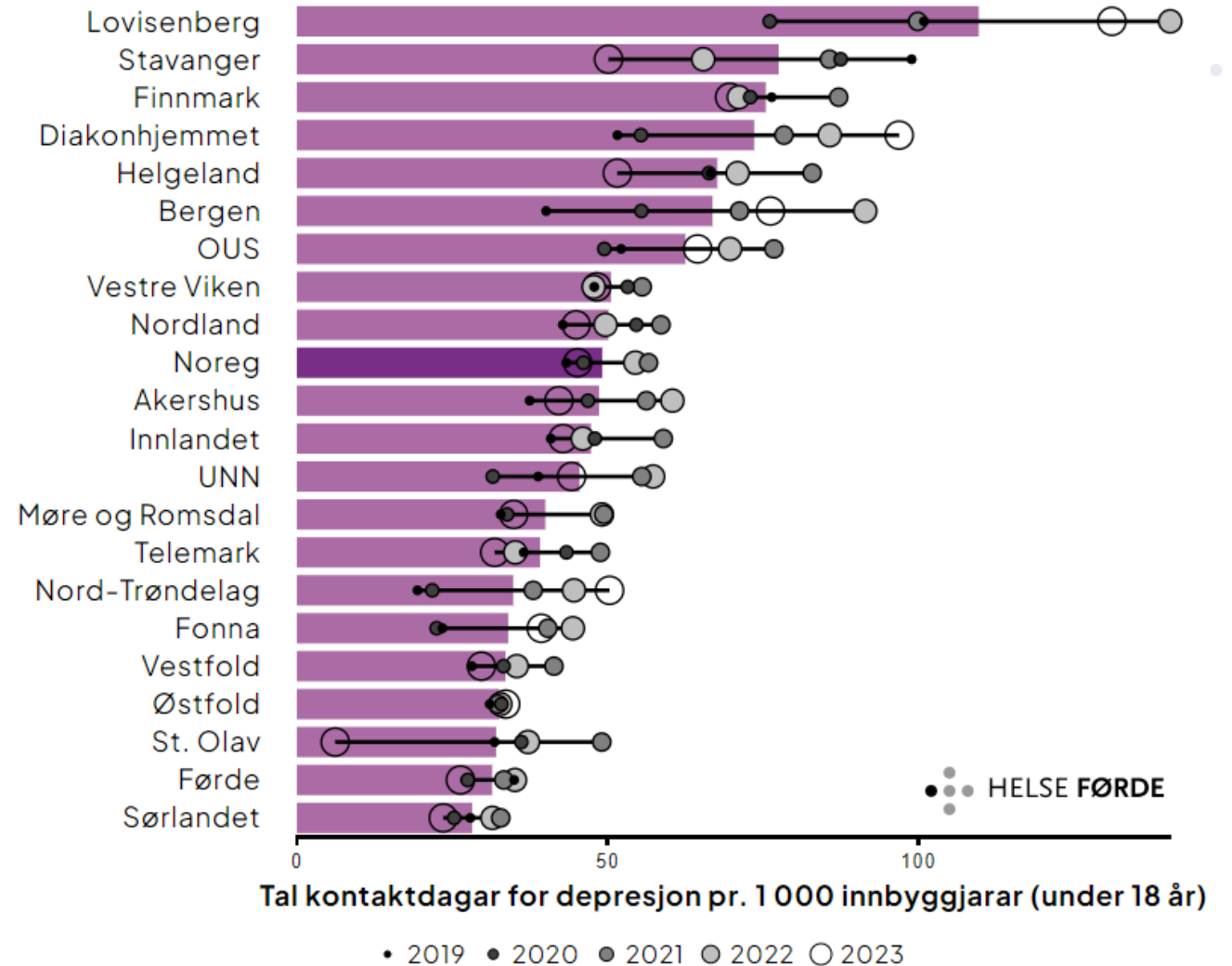
- Døgnbehandling står for ein liten del av behandling for barn og unge, med 2800 pasientar årleg
- Det er stor geografisk variasjon i opphaldsraten, men vi kan ikkje konkludere sikkert om variasjonen er uønska

Opptaksområde

Depresjon

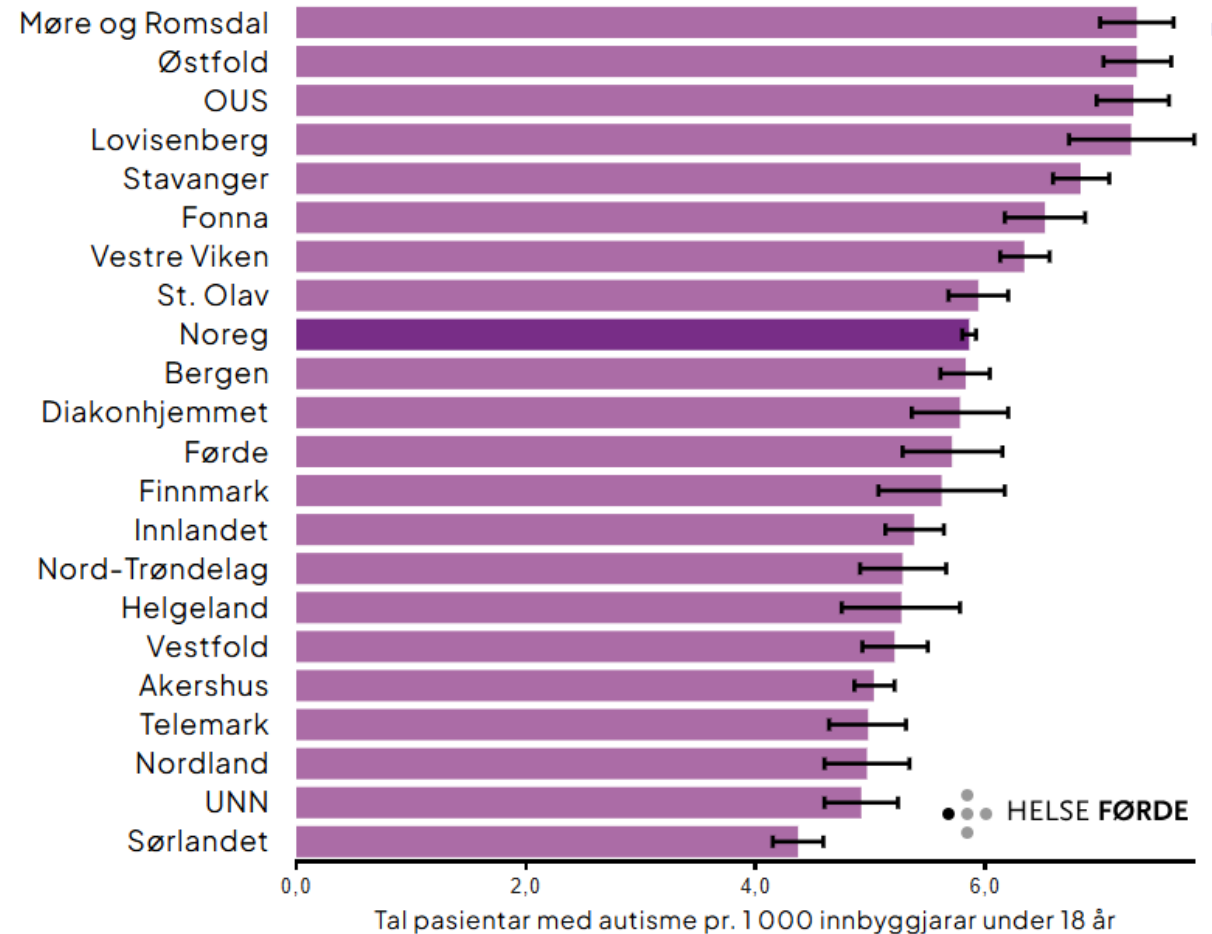
- Det er veldig stor geografisk variasjon i både pasientrate og kontaktdagsrate for depresjon, og variasjonen må reknast som uønska
- Finnmark har like høg pasientrate som Lovisenberg
- Mange barn og unge med kontakt for depresjon har òg kontakt for angstlidingar, på mellom 20 og 40 prosent

Autisme

- Det er liten variasjon i pasientrate for autisme
- Mange barn og unge vert behandla i for autisme i somatikk
- Langt fleire gutar enn jenter mottek behandling i dei yngre aldersgruppene

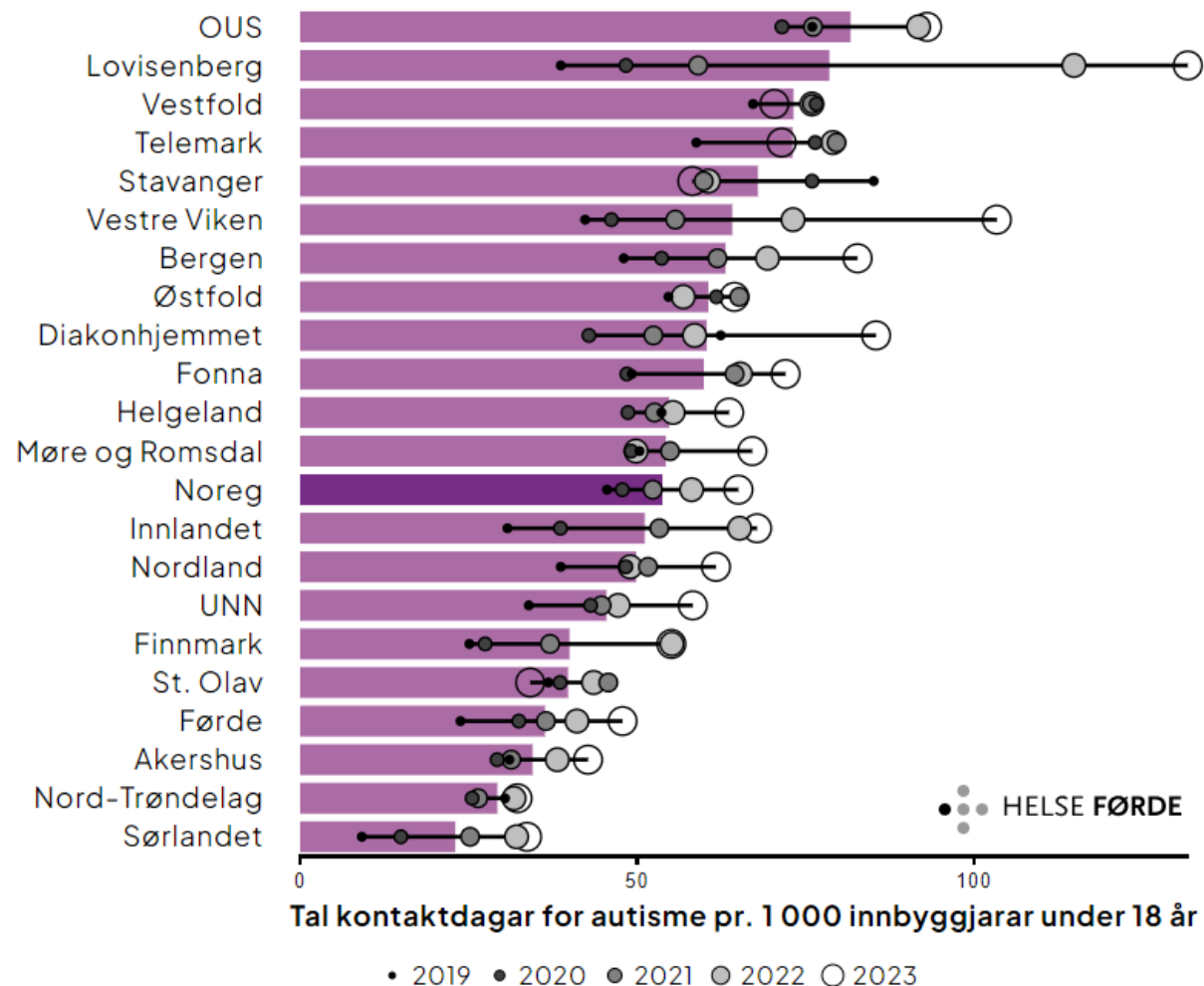
Opptaksområde

Autisme

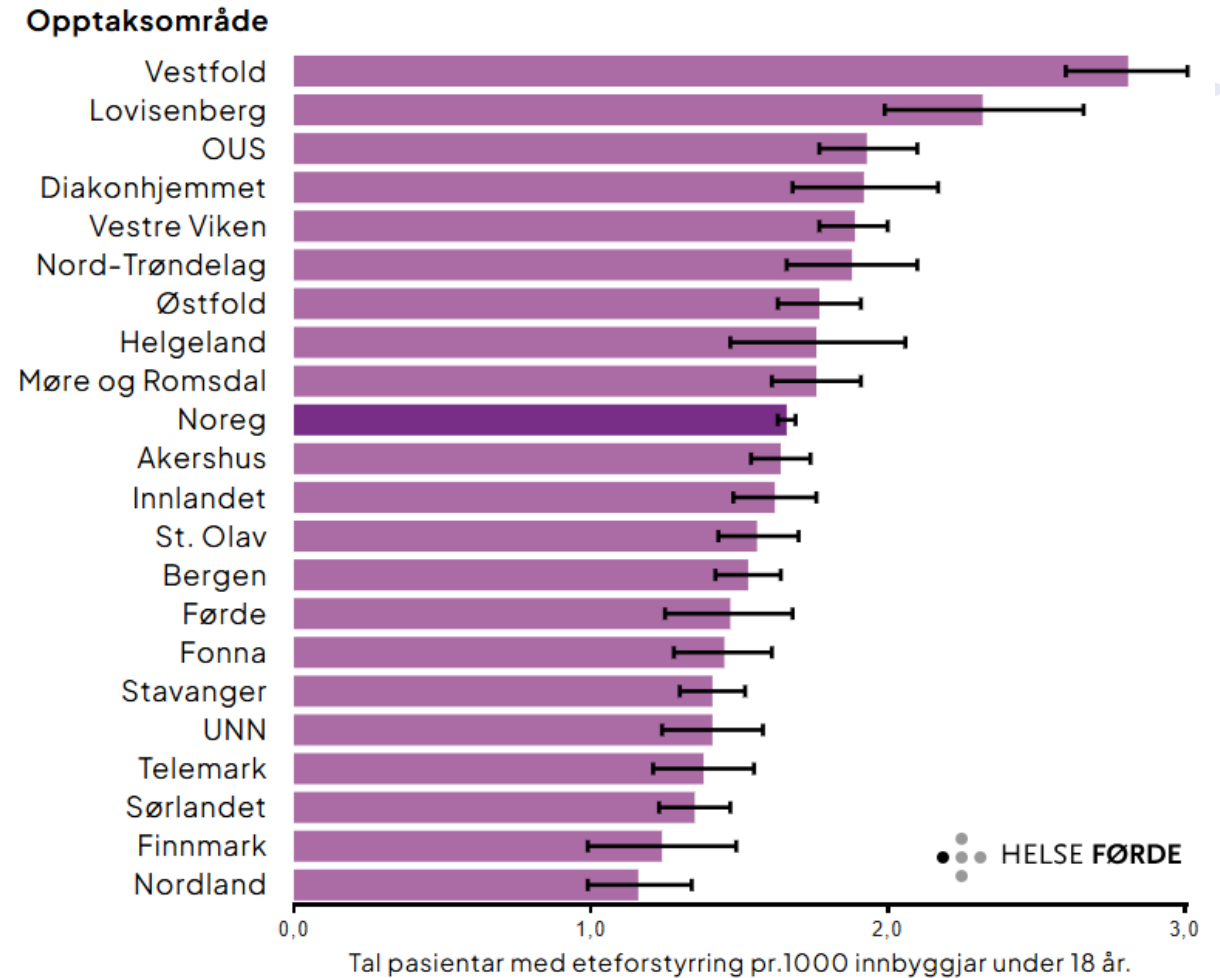
- Det er middels til stor variasjon mellom opptaksområda, i kontaktdagsrate for autisme, og auken har vore stor
- Mange barn og unge vert behandla i for autisme i somatikk
- Langt fleire gutar enn jenter mottek behandling i dei yngre aldersgruppene

Opptaksområde

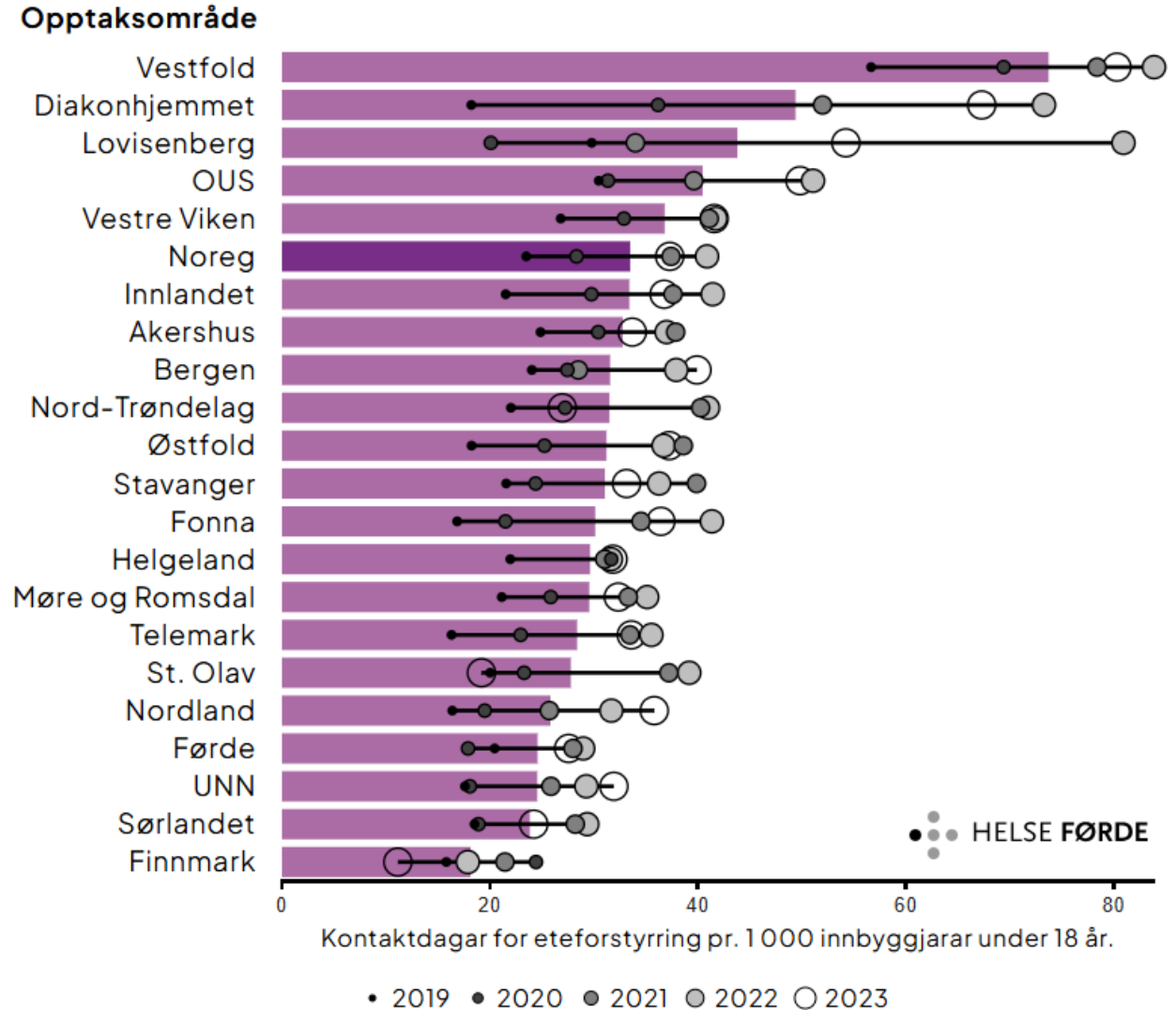
Eteforstyrning

- Ei av dei mindre gruppene
- Forholdsvis stor variasjon
- Høgt tal kontaktdagar per pasient

Eteforstyrning

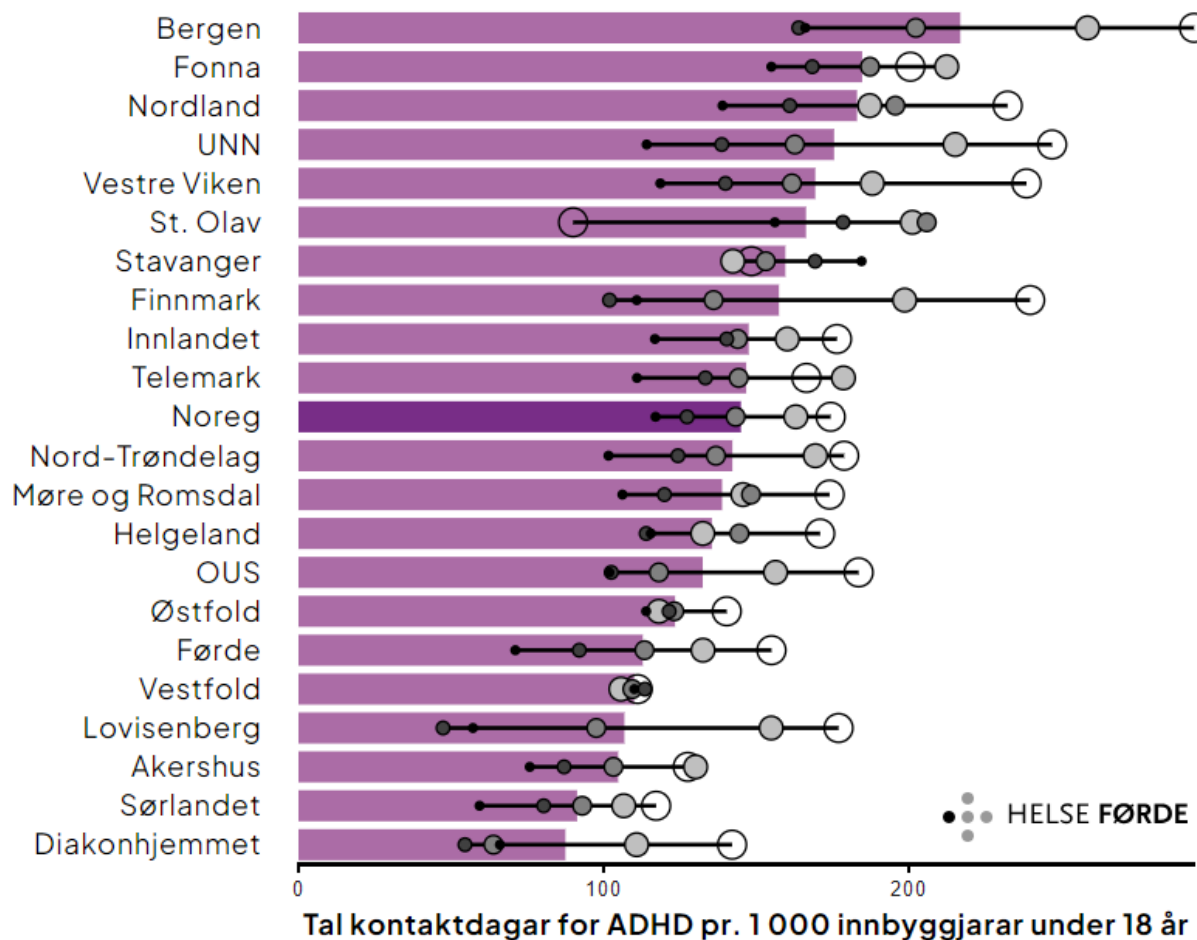
- Ei av dei mindre gruppene
- Forholdsvis stor variasjon
- Høgt tal kontaktdagar per pasient

ADHD

- Det er middels geografisk variasjon i kontaktdagsrate for ADHD, men ratane har auka mykje dei siste åra
- Vel så stor variasjon i pasientrater
- Mange barn og unge med ADHD har òg behandling for spesifikke utviklingsforstyrningar

Opptaksområde

Vinn en diagnose i postkodelotteriet!

Bjørn Hofmann Universitetet i Oslo og NTNU Gjøvik

Per Arne Holman Lovisenberg Diakonale Sykehus

► Lytt til artikkelen • 5 min

Aftenposten 8.2.25

Kva årsaker kan forskjellane ha?

- Ulik organisering og betre tilbod nokon stader
- Medisinsk praksis
- Praksisforskjellar
- Inflasjon i diagnoser

Det er store geografiske variasjoner i hvilken diagnose man får, skriver kronikkforfatterne. Foto: Shutterstock, NTB

Variasjon

- Resultata uttrykker stor praksisvariasjon for ei teneste med mindre variasjon i overordna bruk
 - mindre variasjon i dimensjonering
 - store konsekvensar for diagnoser og rettar avhengig av kvar ein bur
- Lite som forsvarer dei store forskjellane i diagnoser
 - ulike vurderingar av liknande sjukdomstilfelle?
 - ulike vurderingar av grensa for nødvendig helsehjelp?